

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ความรักเป็นสิ่งพิเศษและมีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับชีวิตคู่ (อุมภาพร ตรังคสมบัติ, 2547) และความรักที่แท้จริงนั้น ควรมีความปรารถนาที่จะแต่งงาน (จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2543) จากการศึกษาความเห็นของคู่สมรสทั่วไปพบว่า ความรักถูกเลือกให้เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่สุดของการมีชีวิตสมรสที่มีความสุข (Broderick, 1981 อ้างใน อุมภาพร ตรังคสมบัติ, 2545) และความพึงพอใจในชีวิตสมรสมักเกิดขึ้นจากการที่คู่สมรสมีความรู้สึกรักใคร่ต่อกันในระดับสูง

การแต่งงานหรือการสมรสเป็นสิ่งที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Needs) ในหลายด้านไม่ว่าจะเป็นการเปิดทางให้ชายหญิงที่มีความพึงพอใจกันและกัน รักกัน สามารถมีเพศสัมพันธ์ต่อกันได้ในรูปแบบที่สังคมยอมรับทั้งในด้านกฎหมายและศีลธรรม หรือตอบสนองความรู้สึกทางจิตใจ นับเป็นความภาคภูมิใจที่ได้แสดงให้เห็นให้สังคมประจักษ์ว่าตนเป็นบุคคลที่มีความสำคัญ เป็นที่รักและปรารถนาของใครคนหนึ่ง (จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2543) และการแต่งงานยังเปรียบเสมือนสัญญาชีวิตระยะยาวที่คู่สมรสต้องมีภาวะและความรับผิดชอบที่กระทำร่วมกัน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความซื่อสัตย์ การให้อภัย ใสใจและยอมรับซึ่งกันและกัน เพราะว่าคนเราทุกคนนั้นย่อมแตกต่างกัน (วราภรณ์ ตระกูลสุษดี, 2545) ดังนั้นก่อนที่จะตัดสินใจแต่งงานต้องไตร่ตรองอย่างมีเหตุผล ต้องพิจารณาให้ถี่ถ้วนในการเลือกคู่ครองที่มีคุณสมบัติที่ตรงตามที่ตนปรารถนา เพื่อจะได้นำไปสู่ความสำเร็จในชีวิตแต่งงานและการใช้ชีวิตคู่อย่างมีความสุขราบรื่น ซึ่งการแต่งงานที่ดีนั้นต้องมีรากฐานมาจากความรัก ความเอาใจใส่และความเห็นใจซึ่งกันและกัน ที่แต่ละคนไม่เอาแต่ใจตนเป็นใหญ่ หากแต่ต้องนึกถึงอีกฝ่ายหนึ่งเสมอ พร้อมทั้งจะเป็นผู้ให้มากกว่าที่จะเป็นผู้รับ พร้อมทั้งจะปรับตัวเข้าหากันในทุกเรื่อง ปรึกษาหารือกัน อยู่ด้วยกันอย่างปรองดองและยอมรับกันและกัน รวมทั้งพร้อมที่จะร่วมกันสร้างชีวิตสมรสให้ยั่งยืน

การเลือกคู่ครอง เป็นเรื่องที่มีความสำคัญเป็นอันดับแรกที่จะนำไปสู่การใช้ชีวิตครอบครัวที่มีความสุข วิธีการที่จะได้คู่ครองตามที่ต้องการนั้น ชายหญิงควรที่จะต้องตัดสินใจเลือกด้วยตนเอง เพราะจะได้พิจารณาไตร่ตรองด้วยตนเองถึงอุปนิสัยใจคอ รสนิยม ความสนใจ ความต้องการ ตลอดจนทัศนคติในเรื่องต่าง ๆ ของบุคคลนั้น ๆ เป็นอย่างดี เพื่อเป็นหลักประกันความมั่นคงของชีวิตสมรสต่อไปในอนาคตได้ (Graham, 1960 : 39-43 อ้างใน จันทร์วิภา ดิลกสัมพันธ์, 2543; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2545) ดังนั้น ในครอบครัวที่มีความสุข คู่สมรสในสังคมปัจจุบันส่วนใหญ่จึงมีแนวโน้มที่จะพบและตัดสินใจเลือกคู่สมรสด้วยตนเอง (สุรพล ปราบวณิช, 2534 : 81

อ้างใน จันทรวิภา ดิลกสัมพันธ, 2543) และโอกาสของความสำเร็จในชีวิตสมรสเกิดขึ้นได้มาก หากรู้จักพิจารณาเลือกคู่ครองที่เหมาะสมในปัจจุบันต่าง ๆ ดังนั้น การเลือกคู่ครองจึงถือเป็นเงื่อนไข และจะต้องอาศัยเทคนิคความรู้เกี่ยวกับการเลือกคู่ครอง โดยสรุปว่า ชายหญิงนิยมเลือกคู่ที่มี บุคลิกลักษณะ คุณสมบัติหรือปัจจัยตัวแปรที่แสดงให้เห็นถึงความมั่นคง จะเป็นที่ยึดพิงกันได้ เพราะมนุษย์เรานั้นมีความต้องการในใจที่จะพิงพิงใครสักคนหนึ่ง (Innate dependency need) อยู่แล้ว (นงลักษณ์ เอมประดิษฐ์, ประทักษ์ ลิขิตเลอสรวง, มาตาลักษณ์ ออรุ่งโรจน์, วันทนีย์ วาสิกะสิน และสมบูรณ์ เกียรตินันท์, 2546)

เมื่อหญิงชายตัดสินใจเข้าสู่ชีวิตสมรส ทั้งคู่ย่อมคาดหวังและปรารถนาให้ชีวิตสมรส ประสบแต่ความสุขและความเข้าใจกัน ไม่มีคู่สมรสคู่ใดที่ต้องการให้ชีวิตสมรสประสบกับความ ล้มเหลว จนกระทั่งลงเอยด้วยการหย่าร้างอย่างแน่นอน ดังนั้น สัมพันธภาพของคู่สมรสจะดำเนิน ไปด้วยดี ถ้าสามีภรรยา มีความรักความเข้าใจซึ่งกันและกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตลอดจน รับผิดชอบและร่วมกันแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ภายในครอบครัว ย่อมส่งผลให้บรรยากาศภายใน ครอบครัวมีความสุข สดชื่น และเกิดความมั่นคง (ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์, 2541; พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญย์, 2545)

คู่สมรสที่มีความสุขในชีวิตสมรสเป็นตัวบ่งชี้ตัวหนึ่งของการมีคุณภาพชีวิตสมรสที่ดี และ บ่งบอกถึงการมีความมั่นคงในชีวิตสมรสสูงอีกด้วย (Flower, 1991 อ้างใน ฉันทจิต จริยจรรยาโรจน์, 2541) คู่สมรสที่มีความพึงพอใจในชีวิตคู่มาก และมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน จะให้การ ประคับประคองทางอารมณ์ต่อกันในยามที่เกิดวิกฤตการณ์ หรือมีปัญหาได้ดีกว่าคู่ที่มีความพึง พพอใจในชีวิตคู่น้อย (Friedrich, 1979; Lewis และ Khaw, 1982 อ้างในอุมาพร ตรังคสมบัติ, 2545) หรืออาจจะกล่าวได้ว่า การที่จะมีความสุขในชีวิตสมรสนั้น คู่สมรสควรที่จะหลีกเลี่ยง ลักษณะนิสัยบางประการที่อาจเป็นภัยต่อชีวิตสมรสของตนเอง ไม่ว่าจะเป็นลักษณะนิสัยของสามี และภรรยา เช่น นิสัยจู้จี้ขี้บ่น โมโหง่าย พุดจาหยาบคาย เห็นแก่ตัว ไม่เห็นความสำคัญของสามี หรือภรรยา แต่งกายสกปรกไม่เรียบร้อย ชอบก้าวก่ายหน้าที่การงานของกันและกัน เล่นการพนัน เจ้าชู้ เป็นต้น (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญย์, 2545)

ดังนั้นการแต่งงานหรือการสมรส นับเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างครอบครัวและรูปแบบ ครัวเรือนของชุมชน ซึ่งความหมายในทางมานุษยวิทยากล่าวไว้ว่า การแต่งงานเป็นการที่ชายหญิง ร่วมมีความสัมพันธ์ทางเพศต่อกัน โดยมีพิธีกรรมเป็นกลไกในการประกาศให้สังคมรับรู้และยอมรับ การได้เสียนั้นเพื่อประกันความเป็นปึกแผ่นของครอบครัวที่จะเกิดขึ้น (นิยพรรณ วรรณศิริ, 2540)

ครอบครัว จึงเป็นมโนทัศน์ที่รู้จักกันโดยทั่วไป และเป็นที่ยอมรับโดยสากลว่า เป็นสถาบัน พื้นฐานหลักของสังคม (Good, 1964; Yang, 1961; Cox, 1972 อ้างใน อุบลรัตน์ พิชญ์ชยะนนท์,

2531) ครอบครัวแต่ละครอบครัวสร้างได้ด้วยกระบวนการขั้นตอนที่ค่อนข้างแน่นอน จากการพัฒนาความสัมพันธ์ใกล้ชิดระหว่างคนสองคน การเลือกคู่และการพัฒนาความรู้สึกชอบพอกันจนเป็นความรัก การคบหาเพื่อดูใจกันว่าจะดำเนินชีวิตคู่ด้วยกันต่อไปหรือไม่ ถ้าเห็นว่าสามารถจะไปด้วยกันได้ จะก้าวเข้าสู่ขั้นการหมั้นหมายและการสมรสในที่สุด

นักปรัชญาหลายท่านได้ให้คำจำกัดความและมุมมองของสถาบันครอบครัวไว้แตกต่างกัน เช่น Martin Luther (1969) มองว่า ชีวิตครอบครัวเป็นชีวิตที่หวานชื่น น่ารัก และละเอียดอ่อนนุ่มนวล ในทางตรงกันข้าม Robert and Stevenson (1881) เห็นว่า ชีวิตครอบครัวเปรียบเสมือนเวทีของการต่อสู้หรือสมรภูมิ หาใช่ทางที่ประดับด้วยกลีบกุหลาบไม่ ย่อมประสบทั้งความสุข และความทุกข์ปะปนกัน ในขณะที่ พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ (2545) ได้กล่าวถึงการแต่งงานและชีวิตครอบครัวไว้ว่า เป็นสิ่งที่ต้องอาศัยความละเอียดอ่อน การเตรียมตัว ความพร้อม และปัจจัยหลายอย่าง ซึ่งเป็นศิลปะที่ต้องอาศัยความรู้ สติปัญญา ไหวพริบ และการปรับตัวของสามีภรรยา ฉะนั้น การเลือกคู่สมรส และการเริ่มต้นชีวิตครอบครัวจึงต้องมีการวางแผน พิจารณา และไตร่ตรองอย่างยิ่ง

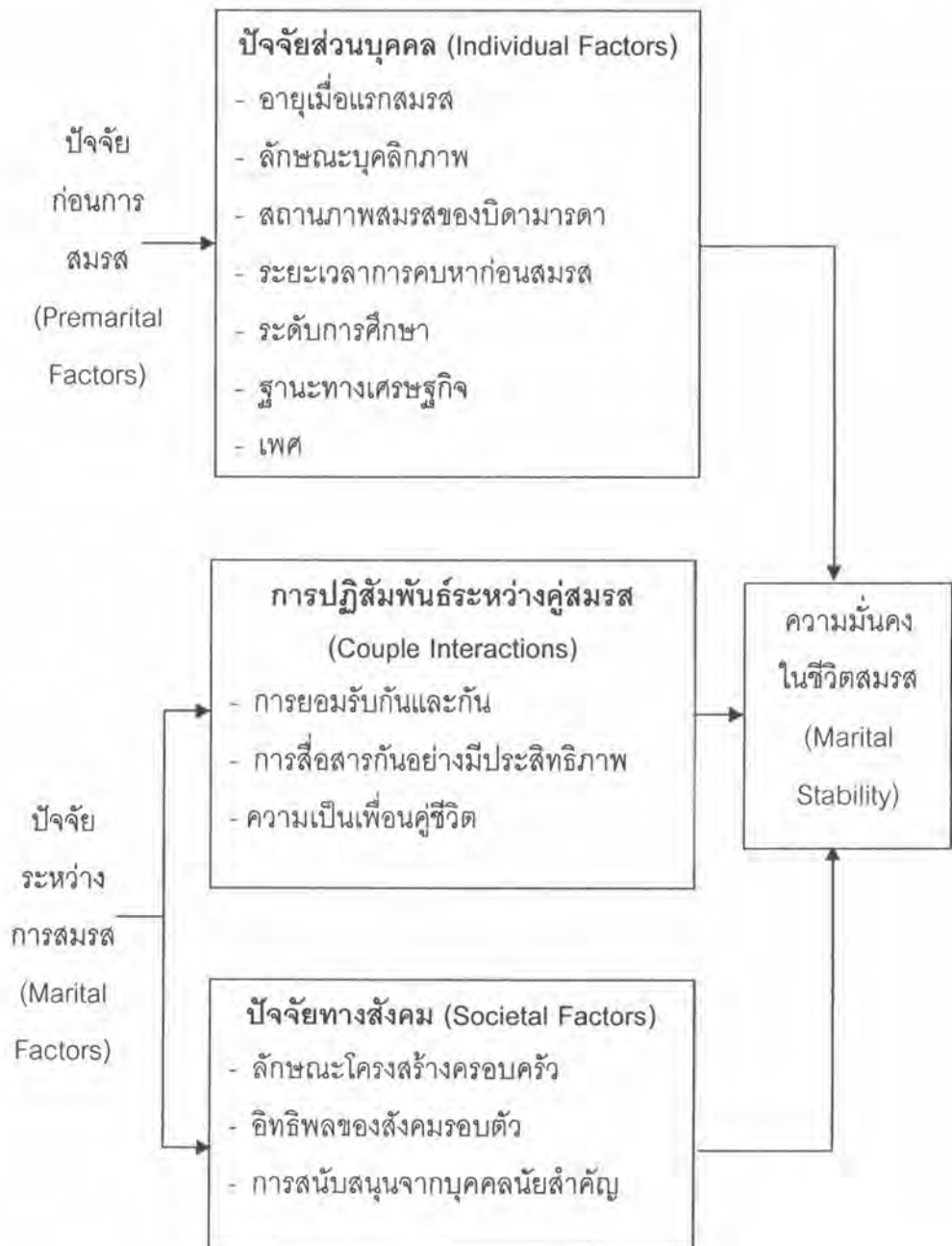
ชีวิตครอบครัวเริ่มต้นอย่างแท้จริงเมื่อชายหญิงมาใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน และจะมีระยะเวลายาวนานไปจนฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตายจากไป คู่ชีวิตที่สามารถครองคู่อยู่ร่วมกันจนตายจากกันไป ล้วนต้องฟันฝ่าอุปสรรคของการใช้ชีวิตคู่มาด้วยกัน อดทนต่อความยากลำบากของการใช้ชีวิตคู่ มีความมุ่งมั่นที่จะประคับประคองครอบครัวของตนให้อยู่ร่วมกันมาจนตลอดรอดฝั่ง เนื่องจากการใช้ชีวิตคู่นั้นเป็นเรื่องยากยิ่ง ชีวิตสมรสของคนส่วนใหญ่ในความเป็นจริงจึงมิใช่หนทางที่โรยด้วยกลีบกุหลาบ แต่มักเต็มไปด้วยขวากหนามและหลุมบ่อ คู่ที่เดินทางผ่านชีวิตสมรสด้วยความรอบคอบเท่าทันที่ผ่านพ้นเส้นทางนี้ไปได้อย่างราบรื่น (ธัญญา สนิทวงศ์ ณ อยุธยา, 2545) ซึ่ง Markman (1981 อ้างใน อูมาพร ตรังคสมบัติ, 2545) กล่าวว่า ความสามารถในการจัดการกับความขัดแย้ง (Conflict management) เป็นปัจจัยที่สามารถพยากรณ์ความพึงพอใจและความสำเร็จในชีวิตคู่ได้ดีที่สุด ส่วนความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) และความยืดหยุ่น (Flexibility) ถือว่าเป็นปัจจัยที่สามารถบ่งบอกถึงความสำเร็จในชีวิตสมรสในระยะยาวได้ (Holtzworth-Munroe และ Jacobson, 1991 อ้างใน อูมาพร ตรังคสมบัติ, 2545)

การครองชีวิตคู่นั้นไม่ใช่ของง่าย เนื่องจากคู่สมรสต้องมีชีวิตอยู่ร่วมกันเป็น สิบปี ยี่สิบปี สามสิบปี หรือแม้แต่ตลอดชีวิตของฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง (พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุศย์, 2545) และสิ่งสำคัญคือ ชีวิตคู่มิจะมีอะไรที่สมบูรณ์แบบ ไม่มีใครเกิดมาสมบูรณ์แบบ แต่เมื่อคนไม่สมบูรณ์แบบมา

อยู่ร่วมกัน ก็อาจร่วมกันสร้างชีวิตสมรสที่สมบูรณ์แบบขึ้นมาได้ เพราะการเติมเต็มซึ่งกันและกัน (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2547)

ดังนั้น เป้าประสงค์ของการศึกษาในครั้งนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การศึกษาถึงปัจจัยอีกหลากหลายที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส โดยเน้นศึกษากรณีคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าการศึกษาในครั้งนี้ จะมีส่วนสำคัญในการส่งเสริมและผลักดันให้คู่สมรสมีการสร้างความมั่นคงให้เกิดในชีวิตการสมรส อีกทั้งยังเป็นเกราะป้องกันปัญหาที่เกิดภายในครอบครัว เนื่องจากเมื่อคู่สมรสต่างมีความรักความเข้าใจซึ่งกัน และกันแล้ว ความรักก็จะเป็นวัคซีนและเกราะป้องกันที่ดีเพื่อไม่ให้มีการนอกใจกัน และมีเพศสัมพันธ์กับบุคคลอื่นที่ไม่ใช่คู่สมรสของตนเกิดขึ้น ดังนั้นเมื่อครอบครัวซึ่งเป็นสถาบันเริ่มต้นและแข็งแรงที่สุดในสังคมมีความมั่นคงแล้วนั้น สังคมไทยก็จะเป็นสังคมที่มีความอบอุ่น ร่มเย็น เป็นสังคมที่พึงปรารถนาสำหรับสมาชิกทุกคนในสังคม และช่วยสร้างความมั่นคงให้แก่ประเทศชาติต่อไป

กรอบแนวคิดในการศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส
ของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

หมายเหตุ : ที่มาของกรอบแนวคิดเกิดจากการดัดแปลงมาจากกรอบแนวคิดของ Lewis และ Spanier เรื่อง Theorizing about the Quality and Stability of Marriage ในปี 1979 เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยและในบริบทของคู่สมรสในสังคมไทยมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้มุ่งศึกษาเฉพาะคู่สมรสชายหญิง ที่ได้รับการศึกษาในระดับประถมศึกษาปีที่ 4 ขึ้นไป ที่มีอายุระหว่าง 40-60 ปี และพักอาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครไม่น้อยกว่า 5 ปี รวมถึงในระหว่างที่ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในปี พ.ศ. 2549 เนื่องจากข้อจำกัดของลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้ตอบวัตถุประสงค์ศึกษาในเรื่องปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรสได้อย่างแท้จริง โดยการศึกษาครั้งนี้ได้กำหนดให้มีกลุ่มตัวอย่างอย่างน้อย 330 คน โดยได้เลือกสุ่มกลุ่มตัวอย่างตามที่ตั้งของพื้นที่พักอาศัยอันได้แก่ 3 เขต คือ เขตกรุงเทพฯ ชั้นใน ประกอบด้วย 21 เขตปกครอง ได้แก่ พระนคร ป้อมปราบศัตรูพ่าย สัมพันธวงศ์ ปทุมวัน บางรัก ยานนาวา สาทร บางคอแหลม ดุสิต บางซื่อ พญาไท ราชเทวี ห้วยขวาง คลองเตย จตุจักร ธนบุรี คลองสาน บางกอกน้อย บางกอกใหญ่ ดินแดง และวัฒนา จำนวน 110 คน เขตกรุงเทพฯ ชั้นกลาง ประกอบด้วย 18 เขตปกครอง ได้แก่ พระโขนง ประเวศ บางเขน บางกะปิ ลาดพร้าว บึงกุ่ม บางพลัด ภาษีเจริญ จอมทอง ราษฎร์บูรณะ สวนหลวง บางนา ทุ่งครุ บางแค วังทองหลาง คันนายาว สะพานสูง และสายไหม จำนวน 110 คน และเขตกรุงเทพฯ ชั้นนอก ประกอบด้วย 11 เขตปกครอง ได้แก่ มีนบุรี ดอนเมือง หนองจอก ลาดกระบัง ดลิ่งชัน หนองแขม บางขุนเทียน หลักสี่ คลองสามวา บางบอน และทวีวัฒนา จำนวน 110 คน สำหรับการศึกษานี้ได้กำหนดตัวแปรต้นทั้งหมด 13 ตัว ได้แก่ ลักษณะบุคลิกภาพ อายุเมื่อแรกสมรส สถานภาพสมรสของบิดามารดา ระยะเวลาการคบหาก่อนสมรส ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ เพศ การยอมรับกันและกัน การสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต ลักษณะโครงสร้างครอบครัว อิทธิพลของสังคมรอบตัว และการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ และมีตัวแปรตามคือ ความมั่นคงในชีวิตสมรส

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษานี้ ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร ปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่

1. ปัจจัยก่อนการสมรส ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ซึ่งประกอบด้วย

1.1. อายุเมื่อแรกสมรส หมายถึง อายุของหญิงชายเมื่อตอนที่แต่งงานกับคู่สมรสคนปัจจุบัน (พิมพรรณ สุรนันทน์, 2535)

1.2. ลักษณะบุคลิกภาพ หมายถึง คุณลักษณะของคู่สมรสในการแสดงออกทางด้านการเก็บตัว (Introvert) – การแสดงตัว (Extravert) และบุคลิกภาพแบบหวั่นไหวทางอารมณ์ (Neuroticism) – แบบมั่นคงทางอารมณ์ (Stability) วัดได้จากแบบทดสอบ The Maudsley Personality Inventory (MPI) สร้างโดย H.J. Eysenck อ้างในจินตนา กมลพันธ์ (2545)

1.3. สถานภาพสมรสของบิดามารดา หมายถึง สถานภาพการสมรสของบิดามารดา คู่สมรสขณะที่ท่านทั้งสองยังมีชีวิตอยู่ และก่อนที่คู่สมรสแต่งงานกัน เช่น การอาศัยอยู่ด้วยกัน การแยกกันอยู่ การหย่า หรือฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งเสียชีวิต

1.4. ระยะเวลาการคบหาก่อนสมรส หมายถึง ระยะเวลาที่หญิงชายใช้ในการคบหาดูใจกันก่อนที่จะแต่งงาน หรือจำนวนปีที่คู่สมรสรู้จักคุ้นเคยกันจนกระทั่งตัดสินใจแต่งงานกัน ในที่สุด (พิมพรรณ สุรนันทน์, 2535)

1.5. ระดับการศึกษา หมายถึง ระดับการศึกษาขั้นสูงสุดของคู่สมรส

1.6. ฐานะทางเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้เฉลี่ยต่อเดือนของคู่สมรส

1.7. เพศ หมายถึง ผู้หญิงและผู้ชายซึ่งมีสถานภาพเป็นภรรยาและสามี

2. ปัจจัยระหว่างการสมรส ได้แก่

2.1. การปฏิสัมพันธ์ระหว่างคู่สมรส ประกอบด้วย

2.1.1. การยอมรับกันและกัน หมายถึง การยอมรับในความเหมือนและแตกต่างระหว่างกันของคู่สมรส ได้แก่ การยอมรับในรูปร่างหน้าตา อุปนิสัย ลักษณะการดำเนินชีวิต ความคิดเห็น ทศนคติและค่านิยมต่าง ๆ มีความยืดหยุ่น และการให้อภัย รวมทั้งเรื่องของความรู้สึกและการตอบสนองทางด้านร่างกาย อารมณ์ และเพศสัมพันธ์ ที่มีการยอมรับและปรับเข้าหากันได้ วัดจากคะแนนแบบสอบถามการยอมรับกันและกัน

2.1.2. การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง ความสามารถในการสื่อสารกันอย่างชัดเจน ถูกต้องของคู่สมรส สามารถเปิดเผยความรู้สึกนึกคิดของตนและให้อีกฝ่ายรับรู้ และมีความเข้าใจที่ตรงกัน และทำให้อีกฝ่ายหนึ่งมีความพึงพอใจ มีการเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังที่ดี มีการสื่อสารทั้งภาษาพูดและภาษาท่าทางการแสดงออกต่าง ๆ วัดได้จากคะแนนแบบสอบถามการสื่อสารกันอย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3. ความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต หมายถึง การที่คู่สมรสทำกิจกรรมต่าง ๆ ร่วมกัน ทั้งกิจกรรมภายในและภายนอกบ้าน เช่น การไปเยี่ยมเยียนญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง หรือการช่วยกัน

ทำงานบ้านต่าง ๆ หรือการช่วยเหลือกันในเรื่องของหน้าที่การงานของคู่สมรส มีการแสดงออกถึงความเข้าใจ เห็นใจ ให้กำลังใจ รวมถึงการให้เกียรติซึ่งกันและกัน วัดจากคะแนนแบบสอบถามความเป็นเพื่อนคู่ชีวิต

2.2. ปัจจัยทางสังคม ประกอบด้วย

2.2.1. ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัว หมายถึง ลักษณะของครอบครัวเดี่ยวหรือครอบครัวขยาย รวมถึงจำนวนสมาชิกภายในครอบครัวของคู่สมรสและความเกี่ยวข้องกับสมาชิกที่อาศัยอยู่ร่วมกัน เช่น การอาศัยอยู่เพียงลำพังเฉพาะคู่สมรสและบุตร การอาศัยอยู่ร่วมกับบิดามารดาหรือญาติพี่น้องของคู่สมรสฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ลักษณะโครงสร้างทางครอบครัววัดจากการสำรวจภูมิหลังของคู่สมรส

2.2.2. อิทธิพลของสังคมรอบตัว หมายถึง ความคาดหวังของสังคมต่อค่านิยม การแต่งงาน อิทธิพลจากปัจจัยทางเศรษฐกิจหรือฐานะทางครอบครัวและหน้าที่การงาน รวมถึงความเสี่ยงในชีวิตสมรสที่เกิดจากอิทธิพลของสังคมรอบตัว วัดจากคะแนนแบบสอบถามอิทธิพลสังคมรอบตัว

2.2.3. การสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ หมายถึง การที่คู่สมรสได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนจากบุคคลที่มีความสำคัญในการที่จะตัดสินใจแต่งงาน ซึ่งบุคคลที่มีความสำคัญต่อคู่สมรส ได้แก่ พ่อแม่ ญาติพี่น้อง เพื่อน ซึ่งการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญวัดได้จากคะแนนแบบสอบถามการสนับสนุนจากบุคคลนัยสำคัญ

ความมั่นคงในชีวิตสมรส หมายถึง สถานภาพการสมรสที่ยังคงอยู่ และมีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี โดยวัดระดับความมั่นคงในชีวิตสมรสจากการประเมินความรู้สึก และการรับรู้ปัญหาในชีวิตสมรสและการแสดงออกทางพฤติกรรมที่มีต่อปัญหาในชีวิตสมรส ซึ่งวัดได้จากคะแนนแบบสอบถามความมั่นคงในชีวิตสมรส

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อความมั่นคงในชีวิตสมรส ของคู่สมรสที่มีระยะเวลาในการสมรสไม่น้อยกว่า 20 ปี ในเขตกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อให้สถาบันการศึกษาได้ส่งเสริมความรู้ในเรื่องของการสร้างสัมพันธ์ภาพระหว่างเพื่อนต่างเพศ บทบาททางเพศที่เหมาะสม และความสำคัญของการสร้างสถาบันครอบครัวที่อบอุ่น
3. เพื่อให้หน่วยงานส่งเสริมการวางแผนครอบครัวได้นำผลการศึกษาไปใช้ในการพัฒนาโปรแกรมให้บริการปรึกษาก่อนการสมรส (Pre-marital Counseling)

4. เพื่อให้กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์นำผลการศึกษาที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปเป็นข้อมูลพื้นฐานและแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์ในชีวิตครอบครัว
5. เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปส่งเสริมให้คนรุ่นใหม่ในสังคมไทยได้มองเห็นคุณค่าและให้ความสำคัญของการใช้ชีวิตสมรสที่มั่นคง
6. เพื่อเติมเต็มและเสริมสร้างองค์ความรู้ที่ขาดไป และนำมาเสริมสร้างความมั่นคงของสถาบันครอบครัว เพื่อให้สังคมไทยสร้างสถาบันครอบครัวที่มีความแข็งแกร่งมากขึ้น
7. เพื่อพัฒนาแนวคิดพื้นฐานเกี่ยวกับความมั่นคงในชีวิตสมรส ทั้งทางด้านทฤษฎีและการวิจัย อันจะเป็นแนวทางในการศึกษาและวิจัยในสังคมไทยต่อไป